కార్యాన

మధురాంతకం రాజారాం

నువ్వు జీవితాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోక పోవచ్చు. కాని జీవితం మాత్రం నీ ప్రతి చర్యను సీరియస్‌గానే తీసుకుంటుంది. అందుకు నిదర్శనం - ఇదిగో ఈ రామనాథోదంతం!

రామనాథం దృష్టిలో ప్రపంచమనగా అదొక అమ్యూజ్‌మెంటు పార్కు. జీవితమనగా అదొక క్రీడ. తోటిమానవులు వినోద సాధనాలు రామనాథం నిఘంటువులో స్నేహితులన్న పదానికి నిర్వచనం - ఆడుకున్నంత సేపు ఆడుకుని విసుగు పుట్టగానే, లేదా బెడిసి కొట్టగానే విడిచిపెట్టవలసిన ఆటవస్తువులు. ఈ వైఖరి వల్ల రామనాథానికి కుదిరిన వన్నీ తాత్కాలికమైన ఆశ్రయాలు. ఏర్పడినవన్నీ తాత్కాలికమైన స్నేహాలు.

పైన పేర్కొన్న అనవాయితీకి విరుద్ధంగా నిండుగా ఒక్క సంవత్సరంపాటు రామనాథానికి స్నేహితుడుగా వుండ గలిగినవాడు, మీదుమిక్కిలి రూంమేటుగానే మెలిగినవాడు చలపతి ఒక్కడే! భగవంతుడు తమకేవో సుమారుపాటి తెలివితేటల్ని మాత్రం ప్రసాదించాడని, జీవితం సాఫీగా సాగిపోవడానికి ఆ మాత్రం తెలివితేటలే చాలునని భావించే అల్ప సంఖ్యాక మానవానీకంలో చలపతి ఒక్కడు. ఇతరులకు తాను సేగి తలపెట్టకపోతే, వారుగూడా తనకు అపకారం తలపెట్టరన్న ఉష్ట్రపక్షి మనస్తత్వం అతనిది! చలపతి హృదయం విశాలమైనదే! కాని లోతు తక్కువ. పైగా స్వచ్ఛమైన నీరేమో, అందులో ఏ మాత్రం గుండుసూది లాంటి వస్తువు పడివున్నా అది బాహాటంగా లోకులకు కనిపించి పోతుండేది. ఆశలతో ఆవేశాలతో నిండిన అంతరంగిక జీవనం ఇలా బట్టబయలు వ్యవహారమై పోవడంవల్ల చలపతి మిత్రుల కులాసా కాలక్షేపానికొక ముడివస్తువుగా ఉపకరించేవాడు.

"ఒరే అబ్బీ, యిటీవల ఒక రోజున చలపతి ఏం చేశాడో తెలుసా..." అంటూ ప్రారంభించేవాడు రామనాథం. "తన ఊహా సుందరి కొక ప్రణయలేఖ వ్రాశాడు. ఆ లేఖ ఆద్యంతాలూ దివ్యంగా కుదిరిందని నాకు చూపెట్టాడు. పోస్టు చేసేయ మన్నాను. ఎలా చేయను బాబూ అంటూ దిగులు ముఖం పెట్టాడు. పదిహేను పైసలు నీవి కావనుకుంటే సరి, పోస్టాఫీసులో కవరు దొరుకుతుంది అన్నాను. పైసాలేం కర్మ, పదిహేను రూపాయలైనా పెట్టుకో గలను. నా కావిడ చిరునామా తెలియదే" అన్నాడు—

"చిరునామా తెలిపిన వారికి బహుమానం—అంటూ ఒక ప్రకటన వేయించేయగూడదూ!" ఇంకొక మిత్రుడు సాగదీసేవాడు.

"అందుకైనా కనీసం పేరు తెలిసి వుండాలి గదా! ఆ పేరును గురించి గూడా చలపతి కొక నిర్దిష్టమైన అభిప్రాయ మున్నట్టు తోచదు. ఒకసారి సురేఖ అంటాడు. ఇంకొకసారి జలజ అంటాడు. మరొకసారి "లీలా పద్మిని" అయితే బాగుంటుందంటాడు. అలాగే గిరిక, పూర్ణిమ, కిరణ్మయి మొదలుగా గల వెయ్యి పేర్లలో తన ప్రియురాలి నామధేయ మేమిటో నికరంగా చెప్ప లేడు!"

"అయ్యో పాపం! గొప్ప చిక్కే!" ఒక మిత్రుడి సానుభూతి.

"పోనీ ఎత్తు, లావు, పుట్టు మచ్చలు లాంటి అనవాళ్ళు తెలిపితే అచూకీ తెలియ వచ్చుగదా!" ఇంకొక మిత్రుడి సలహా.

'పుట్టు మచ్చలకేం భాగ్యం! తన ప్రియురాలి ఆకారాన్ని గురించి మాత్రం చలపతికి కచ్చితమైన అభిప్రాయా లున్నాయి. అవిడ కళ్ళు నీలోత్పలాలట. చెవులు శ్రీకారాలట. ముక్కు సంపెంగ పువ్వు. బాహువులు తామరతూళ్ళు. జడ జానువులదాకా వ్రేలాడుతుంది. ఇంకా వృక్షవర్గులో అరటిచెట్లు, వస్తువర్గులో శంఖం, పక్షివర్గులో చక్రవాకాలు మొదలైనవన్నీ తావు చేసుకునే ఆ ఆకార వర్ణన ప్రకారం ఓ బొమ్మ వేయిస్తే— భగవంతుడా! చలపతిని నువ్వే రక్షించాలి—అది ఆడబొమ్మలా వుండదు. అపహాస్యంకోసం గీసిన కార్టూనులా వుంటుంది...'

'చలపతేమో బహూను!

అతడి ప్రియురాలు కార్టూను!!'

విరగబడి నవ్వుకునేవారు మిత్రులందరూ!

వయసొచ్చిన ప్రతి వ్యక్తీ తన బుద్ధి పరిపక్వతకు తగిన ఊహాలోకాన్ని తాను సృజించుకోడం పరిపాటి. అందులో నందన వనాలు ఏడాది పొడుగునా చిగురించడం, పూచిన పువ్వులు వాడకుండా నిరంతరంగా సౌరభాలు వెదజల్లడం, గండు కోయిలలు మనోహర సుస్వరాలు వినిపించడం, మనసుఆనంద కరంగా వెన్నెలలు కాయడం, ఆ సుందరసీమలో మబ్బుల్లో తొలకరి మెరుపు తీగలా ఎవతే ఊహాసుందరి వాడి అంతరంగంలో దోబూచు లాడడం — యివన్నీ లోక సామాన్యమైన విషయాలే! ఎవరొచ్చి బుద్ధిమంతు లందరూ తమ తమ ఊహా సుందరులను ఏడేడు పద్నాలుగు వాకిళ్ళ కవితల గర్భగుడిలాంటి జనానాలో పెట్టి తాళాలు బిగించుకుంటారు. అందుకు విరుద్ధంగా చలపతి ఆమెను తీసుకెళ్ళి నడివీధిలో రచ్చపైన కూర్చో పెట్టాడు!

లోకంలో నూటికి తొంభైమందికి తమ గొడవలతోనే వారికి సరిపోతుంది. మిగిలిన పదిమందిలో తొమ్మిదిమంది అవసరం వస్తేగాని యితరుల విషయాల్లో జోక్యం పెట్టుకోరు. పోగా మిగిలిన వాడొక్క డున్నాడే, అతనికి ఇతరుల వ్యవహారాలు భోంచేస్తూ కాలం గడపడమే పని! ఈ ఒకశాతం మనుషుల నందరినీ ఒకచోట చేర్చి ప్రత్యేకంగా వారి కొక సంఘం ఏర్పాటుచేస్తే దానికి కార్యదర్శి కాదగినవాడు రామనాథం!

సింహాద్రిపురం స్కూల్లో కాలు మోపిన ప్రతి క్రొత్త టీచరు జాతకాన్ని క్షణాల్లో గుణించి తన జేబులో పెట్టుకోడానికి అలవాటుపడ్డ రామనాథం చలపతితో తనకు పరిచయం కలిగిన రెండు రోజులకే అతణ్ణి గురించిన వివరాలను పూర్తిగా ఆకళించుకున్నాడు. కాస్త కలిగిన కుటుంబంలో పుట్టినవాడు చలపతి. వంతాలకు, పట్టింపులకు, మూతి బిగింపులకు, మొండి సాధింపులకు ఆస్కారంలేని వాతావరణంలో పెరిగాడు. నిండుగా పండిన జొన్న చేలోపడి సెలరాయి దెబ్బతినని పిచ్చుకగువ్వలా పెరిగాడు. స్వగ్రామాన్ని వదిలిపెట్టి పట్టణాల్లో వుండి చదువుకున్న రోజుల్లో అతడు చదివిన కథలు, నవలలు, చూచిన నాటకాలు, సినిమాలు అతడికొక క్రొత్త లోకాన్ని నిర్మించి యిచ్చాయి. భావావేశం పొంగి పొర్లినప్పుడల్లా అతడు అకారాన్నిబట్టి కవిత్వ మనిపించే రచనలు చేస్తుంటాడు. ఆ కవితలో ఎక్కువ భాగానికి ప్రణయమే వస్తువు. అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైన విషయం. అతడికొక ఊహాసుందరి వుంది. అవిడగారెప్పుడో హఠాత్తుగా తన జీవన పథంలో ఎదురై, మందార దామంతో తన కంఠసీమను అలంకరిస్తుందని ఈయనగారి నమ్మకం!

'ఇదిగోరా అబ్బీ! ఒకసారేం జరిగిందంటే... సింహాద్రిపురంలో పని చేస్తుండగా నాకు చలపతి అంటూ ఒక రూంమేటు వుండేవాడు...' అంటూ ప్రారంభించి ఒక రసవత్కథను చెప్పుకోడానికి వీలుగా పై వివరాల్లోనుంచి ఒక పరిణామాన్ని సృష్టించగలిగితే ఎంత బాగుండును! అలాంటి అవకాశం కోసమే వేచి ఉన్నాడు రామనాథం!

* * *

సింహాద్రిపురం ఉన్నత పాఠశాల స్టాఫ్ రూములో మామూలు స్థాయికి మించిన అలజడి చెలరేగిందంటే అందుకు బహుశా క్రింద పేర్కొన్నవి కారణాలై వుంటాయి:

ఒకటి: అనుకోకుండా ఒక టీచరుకు ట్రాన్స్‌ఫరు అయినా వచ్చివుండాలి.

రెండు: హెడ్మాష్టరుగారు సహోపాధ్యాయుల ఆత్మాభిమానానికి దెబ్బ తగిలేటట్టుగా ఏదో అక్రమచర్య అయినా తీసుకుని వుండాలి.

మూడు: ఇంక్రిమెంటల్ ఎరియర్స్ ద్వారా అయితేనేమి, టి. ఎ. బిల్లులాంటిదేదైనా ప్యాసుకావడం వల్లనైతే నేమి ఒకానొక టీచరుకు అదనంగా కొంత డబ్బు ముట్టే సూచనలైనా పొడసూపి ఉండాలి.

కానీ ఆనాడు అలజడి పతాకస్థాయికి చేరుకోవడానికి పైన పేర్కొన్న కారణాలు గావు.

జరుగనున్న పబ్లిక్ పరీక్షలకు సూపర్ వైజర్లుగా ఆ స్కూలు టీచర్లలో నలుగు రైదుగురిని నియమించినట్టు ఆరోజు టపాలో ఉత్తరువులు వచ్చాయి.

ఆ నలుగు రైదుగురిలోనూ చలపతి ఒకడు!

చలపతిని పోస్టు చేసిన చోటు ఒక పెద్దపట్టణం. అక్కడి విద్యార్థులు ప్రాచీన దుస్సాంప్రదాయాలపైకెత్తిన విప్లవపు బావుటాలు. 'దేశ సౌభాగ్యాన్ని తలా కొంచెం పంచుక తినడం సబబంటున్నారు గదా! మరైతే మార్కుల విషయంలో మీ రా న్యాయాన్ని ఎందుకు పాటించరు? ఒక విద్యార్థికి డెబ్బయిలు, ఎనభైలు ప్రసాదించి, ఇంకొక విద్యార్థికి అదే చేతితో బిచ్చం పెట్టి నట్టుగా పదిమార్కులో, లేదా ఇరవై మార్కులో

[illegible]తేయడానికి మీకెలా మనసొప్పుతుంది? ఈ దురన్యాయాన్ని మేము సహించం! హక్కులు సమానంగా వర్తించేదాకా విశ్రమించం! అంటూ వాళ్ళు నడుము బిగించి, విద్యావ్యవస్థతో పరోక్ష యుద్ధం కొనసాగిస్తున్నారు. "హక్కులందరికీ సమానంగా వర్తించడం మంచిమాటే! కానీ మీ విధుల మాట ఏమిటి?" అంటూ వాళ్ళ నెదిరించి ప్రశ్నించావో, నీకు కీడు మూడిందన్న మాటే! ఎందుకంటే అక్కడి విద్యార్థుల్లో కొందరు అడ్వకేట్ల ముద్దుబిడ్డలు. మరి కొందరు జిల్లాఅధికారుల సత్సంతానాలు. అధికారాన్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకున్న అనధికార ప్రముఖులతో ఏదో ఒక విధంగా బీరకాయ పీచు బాంధవ్యం కలిగివున్న వారు కొందరు. వారిలో ఏ ఒక్క కుర్రాడు గట్టిగా పట్టుపట్టినా, ఉపాధ్యాయుడు సుడి గాలిలో ఎండుటాకు!

అందుకనే శ్రేయోభిలాషు లందరూ చలపతికి చక్కగా హితవు చెప్పిగానీ వదిలి పెట్టలేదు—"అబ్బాయ్ చలపతీ! నువ్వు నిన్నగాక మొన్న బియ్యేడి ప్యాసయ్యావు. పిల్ల కాకికి వుండేలు దెబ్బ తెలియదు. పరీక్షహాల్లో చిత్తు కాగితాలను పసిగట్టడం, జేబుల్లో చేయి వేయడంలాంటి పాడు పనులు తలపెట్టవద్దు. కళ్ళుండీ చూడకుండా, చెవులుండీ వినకుండా గ్రుడ్డిగా, చెవిటిగా, అమోఘంగా నటించగల త్యాగమొక్కటే ఈ రోజుల్లో ఉపాధ్యాయుడికి రక్షణ కవచం! భద్రం, భద్రం, ఖబడ్దార్..." అని మరి మరీ హెచ్చరికలు చెప్పి స్నేహితులు చలపతిని బస్సెక్కించారు.

అందరిలోనూ చలపతి లౌకిక జ్ఞానం పట్ల నమ్మకం లేనివాడు రామనాథం ఒక్కడే! స్వప్రయోజకత్వాన్ని వెల్లడించే పనులేవో చేసి ఈ బుద్ధిమంతుడు ముప్పు తెచ్చుకోక పోడని తన అంతర్వాణి తన కదే పనిగా చెబుతుండగా, పైకి మాత్రం ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ చలపతికి వీడ్కోలు చెప్పాడు రామనాథం.

బస్సు కదిలింది.

వారం రోజులు గడిచాయి.

చలపతి తిరిగి వచ్చాడు.

తిరిగి వచ్చిన చలపతిని నఖశిఖ పర్యంతమూ పరీక్షచేసి చూచేశాడు రామనాథం! ఆశ్చర్యం, మహదాశ్చర్యం. అతడి కాళ్ళూ చేతులు పదిలంగానే వున్నాయి. తలపైన బొప్పెలు లేవు. కనీసం పలువరసలోనైనా ఖాళీ కనిపించడం లేదు! పైగా విచిత్ర మేమిటంటే, తనేదో రాజ్యాన్ని జయించినట్లు అతగాడి పెదవులపైన మందహాస జ్యోత్స్నలు!

"ఏమిటోయ్ చలపతీ! ఏం జరిగింది

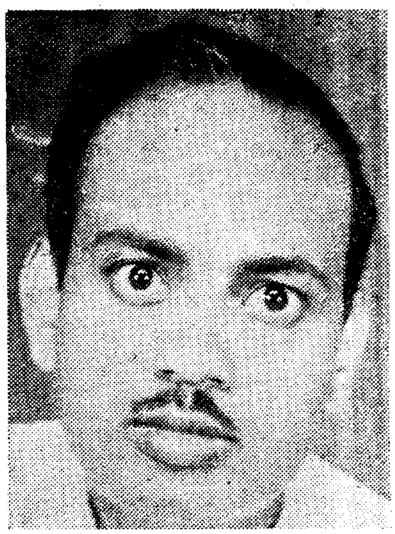

మధురాంతకం రాజారాం

బాబూ! వివరంగా చెప్పవూ?" ఏకాంతంలో మిత్రుణ్ణి ప్రశ్నించాడు రామనాథం.

"ఉందిలేవోయ్! కథ చాలా వుంది" అన్నాడు చలపతి.

"నాకా అనుమానమైతే నీ ముఖాన్ని చూడగానే కలిగింది! ఏమిటా కథ?" ఉత్కంఠను ఒలకబోశాడు రామనాథం.

"మరేంలేదు. ఓ అమ్మాయి. అమ్మాయేమిటి. సాక్షాత్తుగా నా ఊహాసుందరి. కళ్ళు, చెవులు, ముక్కు, నడుము అన్నీ కచ్చితంగా అచ్చు గుద్దినట్లు నే నూహించినదే! పేరేమిటో చెప్పనా, రాజీవ!"

రామనాథం తెల్లబోయాడు. వీడున్న వాడున్నట్టు వూరుకోక సాయంకాల్లో పట్టణం శివార్లలో ఎక్కడైనా పరిభ్రమించాడా ఏమిటి కర్మ!

చలపతి చెప్పుక పోతున్నాడు—

"రూం నెంబరు పన్నెండుకు వేశారు నన్ను! మొదటిగంట కొట్టేశారు. రెండోగంట గూడా మ్రోగింది. ఐనా ఒక్క డస్కు మాత్రం ఇంకా ఖాళీగానే వుంది. అరగంట గడచిన తర్వాత ఓ అమ్మాయి ఒగర్చుకుంటూ పరతెంచి వచ్చింది. చీఫ్ సూపరింటెండెంటుగారు ఆమెను తీసుకొచ్చి నా కప్పగించారు. చూడగానే పోల్చుకున్నాను. "అస్మదీయ మనస్సామ్రాజ్య పట్టమహిషీ! నువ్విక్కడున్నావా" అనుకున్నాను. మరేం భయపడవలసిన అవసరం లేదని బుజ్జగించి కొశ్చన్ పేపరు, ఆన్సర్ పేపరు చేతికిచ్చాను. పేపరులోని ప్రశ్నలన్నీ ఒకసారి చదివి చెప్పి, ఉన్న యిరవై ప్రశ్నల్లో పదిప్రశ్నలు కరెక్టుగా వ్రాసినా ప్యాసై పోవచ్చు నన్నాను. నేను ధైర్యం చెప్పిన మీదట ఆమె నింపాదిగా కలం చేతికి తీసుకుంది. మధ్యలో ఒకసారి నా ఫ్లాస్కు పంపించి ఆమెకోసం కాఫీ తెప్పించాను. వద్దు వద్దంటూనే గ్లాసు కోసం చేయి చాచింది. ఆ రోజు వెళ్తూ వెళ్తూ ఆమె ఎంత ఆప్యాయంగా థాంక్స్ చెప్పిం దనుకున్నావు రామనాథం! అంతకంటే మాట్లాడడానికి అవకాశంలేదు. అయినా ఆమె నలా చూస్తూ వుండిపోవడంలోనే కోటి ఆనందాలు నిక్షిప్తమైలేవా! ఆ గదికి రెండుసార్లు మాత్రమే వేశారు నన్ను! రెండోసారి వెళ్ళినప్పుడు ఆమె నా వైపు అలా వోరగా చూచిన చూపు! ఆ ముఖభంగిమ మరచి పోదామన్నా మరపురాదు. అంతటితో నేను తృప్తిపడి వచ్చేశా ననుకోకు! ఆమె ఎవరో, ఏమిటో వాకబుచేసి తెలుసుకున్నాను. కృష్ణమందిరం వీధిలో శ్రీనివాసమూర్తి అంటూ ఓ డాక్టరున్నాడు. అత కీమె పిన్నమ్మ కూతురు. తల్లిదండ్రుల్లో తల్లి మాత్రమే వుంది. అన్నదమ్ముళ్ళుగానీ, అక్కచెల్లెళ్ళుగానీ లేరు. ఆ ప్రేవులు విడిచిన అన్నగారి యింట్లో వుండి

హైస్కూల్లో చదువుకుంది. పల్లెలో కొద్దిగా భూమీ, పుట్రా వున్నాయట! నీకు చెప్పానో లేదో జ్ఞాపకంలేదు. మళ్ళీ ఒకసారి స్మరిస్తే తప్పేముందిలే! ఆమె పేరు రాజీవ!'

'ఓరి మూఢజీవా! ఇంతచేసి నీ కథ ఈపాటిదేనా!' అనుకున్నాడు రామనాథం! మునుపు ఇలాగే ఒక మూర్ఖుడికి దారంట వెళ్తుంటే ఓ లాడం దొరికిందట! ఇంక మూడు లాడాలు, ఒక గుర్రమూ దొరికితే ఎంచక్కా సవారీ తీయవచ్చు – అనుకున్నాడట! చలపతి ఆశాభావం అంతకన్నా మెరుగ్గాలేదు.

కానీ ఈ ఉబలాటాన్ని ఆధారంగా వుంచుకొని చలపతిని ఏడిపించడానికి ఇదొక చక్కని అవకాశం మాత్రంగాక పోదు.

రామనాథం బుర్ర యంత్రంలా పని చేయడం మొదలెట్టింది. ఆ రాత్రి గడిచి తెల్లవారేసరికి పథకం సిద్ధమైంది. ఆ పథకంలో నుంచీ నాలుగు కాలాల పాటు అదొక గమ్మత్తుగా చెప్పుకోదగిన విచిత్ర పరిణామం పుట్టుకొస్తుంది.

– రామనాథం సవ్యసాచి. ఎందుకైనా పనికొస్తుందని ఎడమచేతితో కూడా దస్తూరీ పొంకంగా వ్రాయడానికి తరిఫీదు చేసి పెట్టుకున్న తన హస్తలాఘవాన్నంతా ఉపయోగించి అతడొక లేఖను తయారుచేశాడు.

'ప్రియమైన మేష్టరుగారూ!

నమస్కారాలు. పరీక్షల గొడవల్లో మీతో మాట్లాడడానికేవీలులేకపోయింది. పరీక్షలైపోయాక కనిపిస్తారేమో నను కున్నాను. నా ఆశ అడియాసే అయింది. మీ మంచితనానికి నేనెంతో ఋణపడి ఉన్నాను. మీరే గనక లేకుంటే నేను నా పరీక్షను ధైర్యంగా ఎదుర్కొనేదాన్ని గాను. మళ్ళీ ఒకసారి మిమ్మల్ని కలుసుకోవాలని ఉంది. మీరు సింహాద్రిపురంలో ఉద్యోగం చేస్తున్నారని తెలిసింది. సింహాద్రిపురం ఇక్కడికి పదిహేను మైళ్ళేనట! మీరు తలుచుకుంటే ఇదొక దూరం కాదు. బుధవారం సాయంకాలం అయిదు గంటలకు మీ కోసం మునిసిపల్ పార్కులో వేచివుంటాను. ఆశాభంగం కలిగించరని నమ్ముకున్నాను.

ఇట్లు

రాజీవ'

రామనాథానికి ముందు చూపు ఎక్కువ. తాను చేస్తున్న పని మూలంగా తానెవ్వరికీ పట్టుబడి పోకూడదు. కానీ జరగవలసిన హంగామా మాత్రం పూర్తిగా జరగాలి. అందుకని అతడు బడికి రెండు రోజులు సెలవు పెట్టాడు. స్వగ్రామానికి వెళ్తున్నానని చెప్పాడు. నేరుగా పట్టణానికే వెళ్ళి సినిమాలు, తదితర వ్యాపకాలతో కొంత కాలక్షేపం చేసి తిరిగివస్తూ వస్తూ ఉత్తరాన్ని తపాలా పెట్టెలో పడవేసి వచ్చాడు.

చెరువు నీటిలోనికొక బండరాతిని త్రోసివేయడం జరిగింది. ఇక తమాషా చూస్తూ గట్టుపైన కూర్చోడమే తన పని. చలపతికిఉత్తరంబట్వాడా అయిన క్షణంనుంచీ అతడి ముఖకవళికల్ని పరిశీలించడమే పనిగా పెట్టుకున్నాడు రామనాథం. చలపతి ఉత్తరాన్ని ఒకసారి చదివాడు. రెండుసార్లు చదివాడు. దూరంగా వెళ్ళి ఓ చెట్టుచాటున నిల్చుని పద్యాన్ని కంఠస్థం చేసుకునే విద్యార్థిలా ఆ ఉత్తరాన్ని అలాగే హృదయగతం చేసుకున్నాడు. అతడి బుగ్గలు బూరెల్లా పొంగిపోయాయి కళ్ళు మతాబాల్లా కాంతులు చిమ్మసాగాయి. నిల్చున్న చోట నిల్చోలేక, కూర్చున్నచోట కూర్చోలేక ఎదురైనవారితో ఎలా మాట్లాడాలో తోచక మహదానందంలో అతడు తబ్బిబ్బు పడిపోతున్నాడు.

'ఏమిటోయ్ చలపతీ! ఆకాశానికి మూడే బారలన్నంత ఉత్సాహంగా వున్నావే! ఏమిటి కథా?' ము భావాన్ని నటిస్తూ అడిగాడు రామనాథం.

'అబ్బే, ఏముంది, ఏంలేదు' అంటూ తప్పించుకున్నాడు చలపతి.

చేయి తిరిగిన వేటగాడిలా గురి చూచి ఎక్కడ కొట్టాలో అక్కడే కొట్టాడు రామనాథం. అతడి అంచనా కించిన్మాత్రమైనా తప్పిపోయింది గాదు. నాలుగో పీరియడు జరుగుతుండగానే చలపతి హెడ్మాష్టరుగారి గదిలో ప్రవేశించాడు. తన తాతగారు చావు బ్రతుకులమధ్య తల్లడిల్లి పోతున్నట్టు వర్తమానం అందిందని బుకాయించాడు. సెలవు మంజూరైంది. రామనాథం గదికి వెళ్ళేసరికి చలపతి ముస్తాబు పూర్తి చేసుకుని ప్రయాణానికి సిద్ధంగా వున్నాడు!

'మీ తాతగారికి నువ్వొక్కడివే మనవడివా చలపతీ!' సానుభూతిని ప్రకటిస్తున్న దైన్య స్వరంతో అడిగాడు రామనాథం.

చలపతికా పరామర్శ స్పష్టంగా వినిపించినట్టు లేదు. 'అవునవును. ఒంటిగంటకే బస్సు. ఆలస్యంచేస్తే అది కాస్తా దాటిపోతుంది' అంటూ అతడు రోడ్డుకైపు దౌడు తీశాడు.

'పోరాబాబూ పో' అనుకున్నాడు రామనాథం. పోయి చూస్తే గానీ మునిసిపల్ పార్కులో చెట్లు కనిపించవు. అయ్యగారి వాలకంచూస్తే మూడు మూడున్నరకే పార్కులోకి చేరుకునే-ట్టున్నాడు. గంట అయిదవుతుంది. ఆరవుతుంది. ఏడు దాటుతుంది. రాజీవ కనిపించదు. అయ్యగారికి నడ్డి నీలుగుతుంది. కళ్ళు నొప్పెడతాయి. ఆకలికాదు. అన్నం సహించదు. సినిమాకు వెళ్ళాలనిపించదుని దపట్టదు. తెల్లవారేసరికిమూడు మాసాలు కాయిలా పడి లేచినంత నిస్సారంగా వుంటుంది. 'ఇంత చేశావా భగవంతుడా అనుకుంటూ శరీరాన్ని బస్సులోకి చేరవేసి తిరుగుదారి పట్టవలసి వస్తుంది...

తిరిగిరాగానే చలపతిని ఎలా పలకరించాలన్నది రామనాథం యొక్క ప్రస్తుత జిజ్ఞాస! 'అయ్యో పాపం, నువ్వు వెళ్ళేసరికే మీ తాతగారు పోయారా ఏమిటి చలపతీ!' అనడం సముచితంగా ఉంటుంది.

"ఇంతకూ జబ్బేమిటో చెప్పావు గాదు" అనడం రెండో మెట్టు.

ఇలా మెట్టు పైన మెట్టు కట్టుకుంటున్నాడు రామనాథం. రాత్రి గడిచి, తెల్లవారింది.

ఏడు ఏడున్నరకల్లా తిరిగి రావలసిన వాడే చలపతి. గంట తొమ్మిది కావచ్చినా అజాపజా లేదు. పది గంటలకు బడి గూడా ప్రారంభమైంది. క్లాసులు వెళుతున్నాడన్న మాటేగాని రామనాథం మనసు పిల్లలపైన లగ్నమై వుండడం లేదు. చలపతి ఏమైనట్లు? ఇంకా పట్నంలో ఏం చేస్తున్నట్టు?

ఒంటి గంటకు బడినుంచి అలాగే మెస్‌కు వెళ్ళి భోజనంచేసి రూము చేరుకున్న రామనాథానికి వాలుకుర్చీలో వేసు వాల్చి, కాళ్ళను కిటికీలోకి చాచి కూనిరాగం తీసుకుంటున్న చలపతి కనిపించాడు. గోడకు వ్రేలాడుతున్న అద్దంలోనుంచే మిత్రునిరాకను గమనించినట్టున్నాడు చలపతి. మరుక్షణంలో అతడు పెద్ద పెట్టున నవ్వడం వినిపించింది. నవ్వి నవ్వి "నాకెక్కడి తాళగరోయ్ రామనాథం! అదంతా వట్టి మాట! వేరొక పనిబడి నేను వెనుక వెళ్ళొచ్చాను" అన్నాడు.

"అరరే! అదేమిటి చలపతి!" సహజ స్వరంలోనే ప్రశ్నించ గలిగాడు రామనాథం.

"ఇప్పుడు గాదులే! తీరిగ్గా సాయంకాలం చెబుతాను" అన్నాడు చలపతి.

అపరాహ్ణం పూట బడి రెండు గంటలకు ప్రారంభమౌతుంది. అయిదు కొట్టకముందే పూర్తవుతుంది. ఆ మూడు గంటలసేపు రామనాథానికి ముళ్ళపైన కూర్చున్నట్టే వుంది. మనసు లో మనసు లేదని చెప్పడం అతిశయోక్తి గాదు. బ్రేకులు చెడిపోయి బోల్తా కొట్టవలసిన బండి, అల్లాగే విమానంలా పైకెగిరి వెళ్ళిపోతుందా? ఇదేం విడ్డూరం!

చల్లటి సాయంకాలంవేళ. చెరువు కడుపున పచ్చని పట్టుపైన దొరికిన ఏకాంతాన్ని భంగపరుస్తూ ప్రారంభించాడు చలపతి.

"నిజంగా ఏం జరిగిందంటే రామనాథం! రాజీవ నాకు జాబు వ్రాసింది."

"అలాగా! ఏమని వ్రాసింది చలపతీ! ఏదీ, చూపెట్టు చూద్దాం..."

"చూపెట్టడానికి అది నా దగ్గ రెక్కడుంది? రాజీవకే యిచ్చేశాను. మళ్ళీ అడిగి తీసుకోడానికి జ్ఞాపకంవుండొద్దూ! ఐనా ఒక జాబేం కర్మ! ఇకపైన మన పైకి ప్రణయ లేఖల పరంపరే ప్రారంభం కావచ్చు..."

"ఓరి నీ యిల్లు బంగారంగానూ! కాస్త విశదంగా చెప్పలేవా చలపతీ!"

తన ఆనందంలో తానుండి పోవడం వల్ల చలపతి గమనించడం లేదంతే గానీ, రామనాథం ముఖంలో కత్తి వేటుకు నెత్తురుచుక్క లేదు.

చలపతి కొనసాగించాడు—

తానేమో అయిదుగంటలకే మునిసిపల్ పార్కు చేరుకున్నాడు. గంట ఆరయింది. ఆరున్నర కావచ్చింది. రాజీవ కనిపించలేదు. అదేపనిగా జాబువ్రాసి తనను రమ్మన్న రాజీవ ఆ విషయాన్ని సుతరామూ మరచి పోగలదంటే ఎలా నమ్మడం? ఏమో, పరీక్షకే అరగంట ఆలస్యంగా రాలేదా? ఇప్పుడు గూడా అలాగే జాగుచేస్తున్నదేమో! ఎందుకైనా మంచిదని అలా కాళ్ళీడ్చుకుంటూ తాను కృష్ణమందిరం వీధివైపు బయల్దేరాడు. ఆ వీధిలో నాలుగో యిల్లే డాక్టర్ శ్రీనివాసమూర్తిది. ముందరి వైపు డిస్పెన్సరీ, వెనుక భాగంలో కాపురం. అంతగా ఎవరైనా తక్కించి అడిగితే డాక్టరుగారికోసం వచ్చి నట్టు చెప్పవచ్చు. ఆ సమయానికే హో ఒక జబ్బు స్ఫురించక పోదు. అలాంటి ఆలోచన

కలుగకగానే తాను తటపటాయించకుండా లోపలికి అడుగుపెట్టాడు. వెళ్ళిన సమయానికి డాక్టరుగారు యింటో లేరు. రోగులు వేచివుండడం కోసం వేసివున్న బెంచ్ పైన కూర్చున్నాడు. తాను కూర్చున్న నడవలోనుంచే యింటివెనుక భాగానికి దారివెళ్తుంది. లోపలికి వెళ్ళడానికా తనకు చొరవచాలడంలేదు. ఇప్పుడుగాకపోతే మానే, మరికొంతసేపటికైనా రాజీవ కనిపించవచ్చునన్న ఆశాభావం సన్నగిల్లడంలేదు. అలాగే ఓ అరగంట గడిచింది. అంతలో ఓ మూడేళ్ళ పసిపాప కాళ్ళకు తొడిగిన గజ్జెలు గలుగల్లు మంటుండగా అటువైపు రావడమేమిటి, "చిట్టీ, చిట్టీ! రోడ్డు పైకి వెళ్ళకు" అంటూ ఆ పసిపాపవెంట రాజీవ పరుగెత్తుకుంటూ రావడమేమిటి, ఆమె తనవైపు, తానామెవైపు చూడడమేమిటి అన్నీ ఒక్కసారిగా జరిగిపోయాయి.

"నమస్కారమండీ మేష్టరుగారూ! చాలాదూరం వచ్చేశారే" అంది రాజీవ. నిజంచెప్పొద్దూ, తనకు ఒళ్ళు మండింది. తన కోపాన్ని తాను లోలోపలే అణుచుకున్నాడు.

"మిమ్మల్నిగురించి మా అమ్మతోనూ, అన్నగారితోనూ చెప్పాను. ఒకవేళ నేను పరీక్షలో ప్యాసైతే అదంతా మీ చలవేనన్నాను. అలాగైతే అయన నొకసారి మనయింటికి రమ్మనలేకపోయావా అంది మా అమ్మ. దేవుడు తీసుకొచ్చినట్టుగా మీరే వచ్చేశారు. ఐనా ఒక మామూలు రోగిలాగా మీరిక్కడ కూర్చోడమేమిటి! అన్నగారితో చెప్పి మీకు స్పెషల్ ట్రీట్‌మెంటు యివ్వమంటానుగానీ, యిలా లోపలికి వచ్చి కూర్చోండి మేష్టరుగారూ!"

రాజీవను మక్కపట్టుకుని పిండేయాలన్నంత వుక్రోషం వచ్చింది తనకు! రగుదునమ్మా అంటూ ఉవిడ తనను రమ్మని వుత్తరం వ్రాసింది. పార్కులో కలుసుకుంచకపోతే తానిలు వెదుక్కుంటూ రాక గోడన్ని ఉంత్తు వేసింది. తీరా వచ్చేశాక బహుశా భగవంతుడే తనను తోసుకుని వచ్చివుంటాడనీ, లేదా డాక్టరుగారితో పనిబడి వచ్చివుంటాననీ భావిస్తున్నట్టుగా నటిస్తూ తనతో దాగుడుమూత లాడుతోంది.

కధిలోకి వెళ్ళి కూర్చున్న ఆయిదు నిమిషాలకు రాజీవ లోపలికి వచ్చింది. జగ్ లోనుంచీ కాఫీని కప్పులోకి వంచుతూ "తీసుకోండి మేష్టారూ!" అంది.

"స్వాగత సత్కారాలు బాగానే వున్నాయి గానీ [illegible] దీనంగతేమిటి?" అంటూ తన [illegible] వున్న వుత్తరాన్ని తీసి బల్లపైకి విసిరాడు.

అప్పటికి తాను వ్రాసిన వుత్తరమే తనకు గుర్తులేనట్టుగా ఏదేకదృష్టితో దానివైపు చూడసాగింది రాజీవ.

"[illegible] లేవరవ! జవాబు [illegible] దృష్టిదోషం తగిలేను!" అన్నాడతను.

"ఆలాగైతే పొద్దున్నే నేను కనిపించకపోయేసరికి ఘోరిలా వచ్చేవారు. అంతేనా మేష్టారుగారూ!" ఆమె సూటిగా ప్రశ్నించింది.

"గాని చేసినా ఆన్సరుమాత్రం కరెక్టుగా చెప్పావు. నూటికి నూరు మార్కులు వేశు!"

ఇంతలో ఒక ముసలావిడ ద్వారం దగ్గర ప్రత్యక్షమైంది. "నేను చెప్పానే, ఆ మేష్టరుగారు ఈయనేనమ్మా" అంటూ రాజీవ తల్లికి తనను పరిచయం చేసి పెట్టింది. ఆ ముసలావిడ తనవైపు ఎగాదిగా చూచింది. అయిదునిమిషాల్లో తన పుట్టుపూర్వోత్తరాలంతా వాకబు చేసి తెలుసుకుంది. తన తల్లి పుట్టిల్లూ, వాళ్ళ మేనమామగారిల్లూ ఒకటేనని కనిపెట్టింది. అయ్యో! మా సీతాలక్ష్మి కొడుకువా నాయనా! నేనింకా ఎవరో అనుకున్నాను. అమ్మాయ్! వేళగానీ వేళ కాఫీ ఏమిటి? కాళ్ళు కడుక్కోమని నీళ్ళు వేస్తే సరిపోలా" అని పురమాయిస్తూ లోపలికి వెళ్ళింది.

ఆ యిద్దరి మాటకేంగానీ, డాక్టరు శ్రీనివాసమూర్తి మరింత కలుపుగోలు మనిషి. తన చదువూ సంస్కారాలూ, ప్రవర్తన అతడికెంతగానో నచ్చాయి. మాటలసందర్భంలో రాజీవకు వివాహ ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని చెప్పాడు. తానుగూడా వస్తూ వస్తూ పోస్టాఫీసుకు వెళ్ళి పూరికార్డు వుత్తరం వ్రాసి [illegible]డు. వారంపదిరోజుల్లో అమ్మా, [illegible]న్నయ్యా కూడా తనవైపు పెద్దలందరూ వచ్చి అమ్మాయిని చూచుకుంటారు. మాటా పలుకూ కుదిరితే వెంటనే పెళ్ళికి ముహూర్తం గూడా పెట్టుకుంటారు.

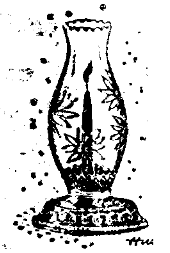

అదీకథ!

"చూచావా రామనాథం! తొలి చూపులోనే వలపు అంటే అది సినిమాల్లోనే గాని జీవితంలో జరగదనుకుంటాం! నా విషయంలో అది నిజమైంది. కాకపోతే పదిహేనురోజులప్పుడు రాజీవ కనిపించడమేమిటి, ఈ స్వల్పవ్యవధిలోనే పరిణామాలు పెళ్ళిదాకా రావడమేమిటి" అంటూ ఒక ఆశ్చర్యార్థకంతో ముగించాడు చలపతి.

రామనాథం అడగలేదుగానీ, అడిగి వున్నట్టయితే ఆకాశానికి మూడు బారలేమిటి! రెండు బారలేనని అనేటట్టున్నాడు చలపతి!

★ ★ ★

సమాజంలో పెళ్ళిళ్ళు జరగడం మామూలే! కానీ ఏ వ్యక్తి జీవితంలో ఆ వ్యక్తికి పెళ్ళి ఒకమరపురాని సంఘటన. నవయౌవనప్రారంభదశదగ్గరినుంచే చిత్తంలో వివాహాన్నిగురించిన కోరికలు ఈరికలు వొత్తగడం సహజం. రామనాథానికి మూడేళ్ళనుంచి వివాహప్రయత్నాలైతే ఏకధాటిగా జరుగుతూనే వున్నాయి. అలాగని అతడేమంత హిరణ్యాక్షవరాలు కోరుతున్నాడనుకోరాదు. అమ్మాయి అందచందాలను గురించైనా రామనాథానికి పట్టింపులేదు. ఎటొచ్చీ తల్లిదండ్రులకొకటేకూతురైవుంది అందువల్ల ఒకటి రెండు లకారాలు కలిసివచ్చే సంబంధాలపైన అతడి మొగ్గు. లోకంలోఅలాంటి సంబంధాలు బొత్తిగా లేకపోలేదుగానీ, వాళ్ళ కన్నివిధాలా రామనాథానికంటే మెరుగైన అబ్బాయిలే తారసిల్లేవారు!

లోలోపల ఎంతగుబులుగా వున్నా 'అబ్బే, పెళ్ళికిప్పుడేం తొందర' అని రామనాథం చెప్పడంలేదా? చెబుతున్నాడు.

పులిమీద పుట్రవిమిటంటే అలాంటి రామనాథం తప్పనిసరిగా చలపతిపెళ్ళికి వెళ్ళవలసివచ్చింది. దాన్ని విధివిలాసమన్నా అనవచ్చు. విధి వైపరీత్యమన్నా అనవచ్చు.

చలపతికి పెళ్ళి జరిగినా జరిగింది గానీ, అది ఎవరూ అనుకోనంత ఘనంగా జరిగింది. పట్నంలోవున్న కార్లన్నీ పెళ్ళివారింటిచుట్టూ మూగిపోయాయి. పట్టరానంత జనస్తోమంతో పెళ్ళి జరుగుతున్నచోటు పుష్పక విమానంలా తయారైంది. కదిరిమల్లెపూలతోనూ, కమలాపురం గులాబీలతోనూ గుబాళించిపోతున్న పెళ్ళిమంటపంలో వధూవరులకు వచ్చిన కానుకలే కనిపిస్తున్నాయి గానీ, వధూవరులు కనిపించడంలేదు.

పెళ్ళిపీట పైన కూర్చున్న చలపతికి వివాహానికి హాజరైన మిత్రులనందరినీ ఒకసారి పలకరించడానికైనా వీల్లేకపోయింది. పీటలపైన్నుంచీ లేవడమే తడవుగా భోజనాలు ప్రారంభమయ్యాయి. రామనాథం భోజనం చేశాడా? తాంబూలం తీసుకున్నాడా? అని చలపతి వాకబయితే చేశాడుగానీ, చేసేవుంటాడు, తీసుకునేవుంటాడు, అంటూ రుజువులేని సమాధానాలే వినవచ్చాయి.

మళ్ళీ సింహాద్రిపురం హైస్కూల్లోనే గానీ, చలపతికి రామనాథం కనిపించలేదు.

చలపతి మిత్రుణ్ణి గాఢాలింగనం చేసుకున్నాడు. పెళ్ళికబుర్లతో హోరెత్తించేశాడు. చిట్టచివర "నేనిక నీరూంలో నీతో కలిసివుండడంగూడా కొద్దిరోజులేనోయ్ రామనాథం! మునసబు రామిరెడ్డిగారు తమ అవుట్ హౌసు ఖాళీచేసి నా కిస్తామన్నారు" అన్నాడు.

వీలయినంత నిర్లిప్తంగానే ఆ కబుర్లన్నింటినీ విన్నాడు రామనాథం! వివాహంతో విద్యకు ఫుల్ స్టాపేనంటారు, అలాగే ప్రణయానికి ముగింపు పరిణయం. చలపతి ప్రణయగాథకూడా ఇంతటితో

అభిరేవన్న ఓదార్పు ఒక్కటే మిగిలింది రామనాధానికి!

* * *

క్రొత్తకాపురం ప్రారంభమైన క్రొత్తలో సింహాద్రిపురంలోని మిత్రులకు, శ్రేయోభిలాషులకు ఒక విందు ఏర్పాటు చేశాడు చలపతి. ప్రముఖ గెస్టు హోదాలో గాకపోయినా, ప్రత్యేక గెస్టు హోదాలో ఆ విందుకు హాజరయ్యాడు రామనాధం. "చెప్పాను గదూ! ఈయనే రామనాధం. నా రూమ్మేటు. మా ఇద్దరిమధ్య దాపరికాలు లేవు" అంటూ మిత్రుణ్ణి భార్యకు పరిచయంచేసి పెట్టాడు చలపతి. "అలాగా! నమస్కారమండీ" అంది రాజీవ. అంటూ ఆమె తనవైపు చూచిన చూపులో రామనాధానికి ఎక్స్‌రే లక్షణాలు పొడసూపాయి. అకారణంగా అంత చల్లటివేళ ముచ్చెమటలు పోయబోతున్నట్టుగూడా అనుమానం కలిగింది. సూత్రధారిగావుండి తానొక నాటకం నడపదలచుకున్నాడు. రాజీవ తనకా అవకాశం దక్కనివ్వలేదు. చలపతి చూపెట్టిన జాబు తాను వ్రాసింది కాదన్న విషయం ఈ యిలాతలంపైన ఒక్క రాజీవకు మాత్రమే నిష్కర్షగా తెలుసు. తెలిసిన తర్వాత ఆ వ్యక్తి కోసం అన్వేషణ సల్పకుండా వుండడం మానవస్వభావాలకే విరుద్ధం!

అతిధులందరూ విందు పసందుగా వుందనుకున్నారు. కానీ రామనాధానికి మాత్రం ఆవిందు మందుకన్నా హితవుగా లేదు.

ఫలపుష్ప తాంబూలాలతో గూడిన కాగితపు బంగీలు స్వీకరించి అతిధులొక్కరొక్కరే వెలుపలికి వచ్చేశారు.

తలుపులు తీసి చీకటిగదిలో కాలు మోపాడు రామనాధం. ఎందుకోగానీ అతనికి లైటువేయాలనే అనిపించలేదు. పైపెచ్చు జుత్తును చిందరవందరగా పీక్కుని, గోళ్ళతో ముఖాన్ని వికృతంగా బరుక్కోవాలనిపించింది. కాకపోతే తాను చేసిన చిన్న పొరబాటు తననిలా వెక్కిరిస్తుందా? తన ఎదుట కేవలం ఒక అర్చకుడుగా మాత్రమే పరిగణింపదగిన చలపతికి రంభలాంటి పెళ్ళామా? వ్రేలి వ్రేలికి ఉంగరాలా?

మరనొక్క దీపం వెలిగించాడు రామనాధం. ఆ వెలుతురులో తనచేతి వైపొకసారి చూసుకున్నాడు. అవ్వే, ఏముంది, తన చేతిలో ఏమీ లేదనుకున్నాడు. లేకపోతే తానొక కార్టూన్ గీయదలచుకుంటే అదొక అందమైన త్రివర్ణచిత్రంగా రూపొందుతుందా? చివరకు జీవితం తన్నే ఒక అప్పటమైన కార్టూనుగా మార్చి వేస్తుందా?

పడక పరచుకోడానికైనా ఓపిక లేక, అలాగే కాసేపు నేలపైన వాలిపోయాడు రామనాధం. క్రిందికి వేసికొట్టడంలో ప్రిదిలిపోయిన కాగితపు బంగీలోనుంచి ఈవలికి జారిన చిన్న కాగితంముక్క ఒకటి అతనికి నేలపైన కనిపించింది.

కంగారుగా ఆ కాగితాన్ని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు రామనాధం. అందులో ముక్తసరిగా నాలుగైదు వాక్యాలు మాత్రమే వున్నాయి—

"నువ్వొకరికి మేలుచేయాలనుకుంటావు, అది కీడు కావచ్చు. మరొకరికి కీడే చేయాలనుకుంటావు. అది మేలు కావచ్చు. అలాంటి సమయాల్లోనే జీవితం నిన్ను పరిహసించేది! నరుడా! వానరుడు కాకుము!"

* * *

అది జనరల్ ట్రాన్స్‌ఫర్లు జరుగుతున్న సమయంకాదు. కానీ ఉన్నట్టుండి రామనాధానికి ఎందుకు బదిలీ వచ్చిందో చలపతికి తెలిసిరదిగాదు. వచ్చిందిపో, వెంటనే పెట్టె, పరుపూ సర్దుకుని అత్యంత తొందరగా సింహాద్రిపురాన్ని వదిలిపెట్టి వెళ్ళడంగూడా చలపతికి కాస్తా విడ్డూరంగానే కనిపించింది!

□□□